

TEZĖS

1. Meninės raiškos transformacija kaip bėgančio laiko refleksija. Aplinkinių impulsų kristalizacija ir įprasiminimas tapyboje.

Ary Stillman ties XXa. penktu dešimtmečiu linksta į abstraktųjį ekspresionizmą. Radikalus posūkis nuo konkretaus daiktiško ir įprastinio kasdienybės vaizdavimo persikelia iš objektyvių lig subjektyvių prasmų kūrimo. Naujai estetikai įtakos turi gyvenimo daugialypiškumas: darbas nuo ankstyvos paauglystės juvelyrikos parduotuvėje, nuolatinis geografinės padėties keitimas, tik 28-ių pradeda mokytis menų akademijoje, antro pasaulinio karo išgyvenimai, holokaustas, technologijų pažanga. Aplinkos kaita ir kitoniškumas skatino dabarties laikinumo įvaizdinimui. Ary judrus gyvenimo būdas pasaulinio progreso ir suirutės kontekste formuoja jo vizualinį suvokimą – judesio ir šviesos persiklojimas, geomtrinių linijų ir išsišakojimų tąsa, splavų sankirta.

2. Abstrakčios tapybos hermeneutika, suvokimo metodas menų sintezėje arba paraleliniu jų koegzistavimu.

Memuaruose minima Ary Stillman glaudus ryšys muzikai: pastoviai įjungtas radijas studijoje – simfonijos, koncertai, operos – Stravinskis, Shoenberg, Prokofief ir kt. Ary laisvai gebėjo iš muzikinės kompozicinės struktūros pažinti kompozitorius. „Buvimas“ kartu su muzika ir įsiklausymas tapo prieiga tapybos darbams kurti ir suprasti. Tapybos tapatinimas su muzika kūrėjo atžvilgiu buvo glaudžiai susijęs vizualiai - ritmika, linijos. Kaip kad pats kūrėjas mini, jo kūriniai kaip abstrakcijos turi muzikinę kompoziciją, kurios santykis su žiūrovu įmanomas vaizdo klausymu, potyriu it klausytume muzikinio kūrinio.

3. Abstrakcionizmas santykyje su tekstu sąlygoja vaizdinio iškodavimo galimybę.

Abstrakcija tapyboje kaip nuorodų ir ribų eliminavimas esti kaip “destrukcinis” elementas, suvokėjo-žiūrovo atžvilgiu, ieškant reikšmių vizualioje kūrėjo sistemoje. Tačiau menininko tekstinė akomponacija, šiuo atveju pavadinimai yra atspirties taškas interpretacijų laukui siaurinti. Paradoksalus pasirinkimas įvardinti Ary Stillman lydi ne visuose darbuose, kas byloja apie jo tapybą kaip intuityvaus išpūdžio konvertavimą drobėje.

4. Judėjimas kaip mentalinis šuolis.

Jei tiesiogiai gretintume Ary Stilman biografiją, kaip kupino kismo chronologiją, nomadišką kūrėjo prigimtį ieškoti ir judėti iš taško A dėl taško B, kaip kad pastarasis ir darė, Niujorkas, Paryžius, Niujorkas, Berlynas, Meksika ir kt., tai galėtumete suprasti, kad priešastingumo ryšys paieškų kūryboje, buvo sąlygotas intuityvaus matymo ir mąstymo plėtimosi poreikio vedamas. Kūrybos plėtotės realizacija Ary buvo galima per savęs įkeldinimą adaptacijos procese. Perėjimas iš vienos aplinkos į kitą menininkui leido save sąmoningai konstruoti kaip kūrėją, studija Paryžiuje, „stažuotės“ Meksikoje, Palestinoje, personalinės parodos Paryžiuje ir Niujorke...